

PADOMES LĒMUMS

(2011. gada 19. decembris)

par īpašo programmu, kas īstenojama ar netiešajām darbībām un ar ko īsteno Eiropas Atomenerģijas kopienas pamatprogrammu kodolpētniecības un mācību pasākumiem (2012.–2013. gads)

(2012/94/Euratom)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 7. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu, kas iesniegts pēc apspriešanās ar Zinātnes un tehnikas komiteju,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

tā kā:

(1) Kopīgi valstu un Eiropas centieni pētniecības un mācību jomā ir būtiski, lai veicinātu un nodrošinātu ekonomisko izaugsmi un iedzīvotāju labklājību Eiropā.

(2) Saskaņā ar Padomes Lēmumu 2012/93/Euratom (2011. gada 19. decembris) par Eiropas Atomenerģijas kopienas pamatprogrammu kodolpētniecības un mācību pasākumiem (2012.–2013. gads) ⁽³⁾ (turpmāk "pamatprogramma") pamatprogrammu īsteno ar īpašajām programmām, kurās ietverti sīki izstrādāti noteikumi to īstenošanai, noteikts to ilgums un paredzēti vajadzīgie līdzekļi.

(3) Pamatprogrammā ietverti divu veidu pasākumi: netiešās darbības kodolsintēzes enerģijas pētniecības jomā un pētniecība saistībā ar kodola skaldīšanu, kodoldrošību un aizsardzību pret jonizējošo starojumu, kā arī tiešās darbības Kopīgā pētniecības centra (JRC) pasākumiem kodolatkritumu apsaimniekošanas, ietekmes uz vidi un kodoldrošības un drošuma jomā, jo īpaši saistībā ar kodolnegadījumiem un ņemot vērā līdz šim gūto pieredzi. Ar šo īpašo programmu būtu jāīsteno netiešās darbības.

(4) Šai programmai būtu jāpiemēro normas, ko izvirza uzņēmumu, zinātniskās izpētes centru un universitāšu līdzdalībai, kā arī pētniecības rezultātu izplatīšanai saskaņā ar pamatprogrammu.

(5) Saskaņā ar Līguma 101. pantu Kopiena ir noslēgusi vairākus starptautiskus nolīgumus kodolpētniecības jomā, un būtu jācenšas stiprināt starptautisko sadarbību zinātniskajā izpētē ar mērķi turpināt Kopienas integrāciju pasaules pētnieku aprindās. Divpusējā starptautiskā sadarbība ir balstīta uz stabilu tiesisko regulējumu ar sadarbības nolīgumiem starp Kopieni un trešām valstīm. Pamatprogrammai ir būtiska nozīme šo nolīgumu īstenošanā. Tādēļ būtu jāparedz iespēja šajā īpašajā programmā piedalīties valstīm, kuras šādā nolūkā noslēgušas atbilstīgus nolīgumus, un projektu līmenī vajadzētu paredzēt iespēju tajā uz savstarpēja izdevīguma pamata piedalīties vienībām no trešām valstīm un starptautiskām zinātniskās sadarbības organizācijām.

(6) Šai īpašajai programmai vajadzētu palīdzēt sekmēt ilgtspējīgu attīstību un nodrošināt, lai tiktu ievērota pienācīga drošības kultūra.

(7) Īpašās programmas laba finansiālā pārvaldība un tās ieviešana būtu jāveic efektīvi un orientējoties uz lietotāju, vienlaikus nodrošinot juridisko noteiktību, kā arī visu programmas dalībnieku piekļuvi šai programmai, saskaņā ar Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 (2002. gada 25. jūnijs) par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienai vispārējam budžetam ⁽⁴⁾, un Komisijas Regulu (EK, Euratom) Nr. 2342/2002 (2002. gada 23. decembris), ar ko paredz īstenošanas kārtību Padomes Regulai (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienai vispārējam budžetam ⁽⁵⁾.

(8) Lai novērstu pārkāpumus un krāpšanu, būtu jāveic atbilstīgi pasākumi, kas ir samērīgi ar Savienības finanšu interesēm, lai uzraudzītu gan piešķirtā finanšu atbalsta efektivitāti, gan šo līdzekļu izlietojuma efektivitāti. Tāpat arī būtu jāveic attiecīgi pasākumi ar mērķi atgūt zaudētus, nepamatoti izmaksātus vai nepareizi izlietotus līdzekļus saskaņā ar Regulu (EK, Euratom) Nr. 1605/2002, Regulu (EK, Euratom) Nr. 2342/2002, Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienai finanšu interešu aizsardzību ⁽⁶⁾, Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 2185/96 (1996.

⁽¹⁾ 2011. gada 15. novembra Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts). Atzinums sniegts pēc apspriešanās, kas nav obligāta.

⁽²⁾ OV C 318, 29.10.2011., 127. lpp. Atzinums sniegts pēc apspriešanās, kas nav obligāta.

⁽³⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 25 lpp.

⁽⁴⁾ OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 357, 31.12.2002., 1. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.

gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām ⁽¹⁾, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 (1999. gada 25. maijs) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) ⁽²⁾.

- (9) Katrai šīs īpašās programmas tematiskajai jomai vajadzētu būt savai budžeta pozīcijai Savienības vispārējā budžetā.
- (10) Veicot pētniecības pasākumus atbilstīgi šai īpašajai programmai, būtu jāievēro ētikas pamatprincipi, tostarp Eiropas Savienības Pamattiesību hartā izklāstītie pamatprincipi,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo laikposmam no 2012. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim pieņem īpašo programmu, kas īstenojama ar netiešajām darbībām un ar ko īsteno Eiropas Atomenerģijas kopienas pamatprogrammu kodolpētniecības un mācību pasākumiem (2012.–2013. gads) (turpmāk "īpašā programma").

2. pants

Ar īpašo programmu atbalsta kodolenerģijas pētniecības un mācību pasākumus, ietverot visas netiešās pētniecības darbības, kuras veic šādās tematiskās jomās:

- a) pētniecība kodolsintēzes jomā (tostarp Starptautiskais eksperimentālais kodoltermiskais reaktors (ITER));
- b) kodola skaldīšanas, kodoldrošības un aizsardzības pret jonizējošo starojumu pētniecība.

Šajā pantā minēto pasākumu mērķi un vispārīgās nostādnes ir izklāstītas pielikumā.

3. pants

Saskaņā ar Lēmuma 2012/93/Euratom 3. pantu maksimālā summa, lai īstētu īpašo programmu, ir EUR 2 327 054 000, no kuriem līdz 15 % tiek atvēlēti Komisijas administratīvajiem izdevumiem. Šīs summas sadalījums ir šāds:

- a) pētniecība kodolsintēzes enerģijas jomā: EUR 2 208 809 000;
- b) kodola skaldīšanas, kodoldrošības un aizsardzības pret jonizējošo starojumu pētniecība: EUR 118 245 000.

4. pants

Visus atbilstīgi īpašajai programmai veiktos pētniecības pasākumus veic saskaņā ar ētikas pamatprincipiem.

⁽¹⁾ OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.

⁽²⁾ OV L 136, 31.5.1999., 1. lpp.

5. pants

1. Īpašo programmu īsteno, izmantojot finansēšanas shēmas, kā noteikts Lēmuma 2012/93/Euratom II pielikumā.

2. Īpašajai programmai piemēro noteikumus, ko saistībā ar netiešajām darbībām, kuras noteiktas Padomes Regulā (Euratom) Nr. 139/2012 (2011. gada 19. decembris), ar ko paredz noteikumus par uzņēmumu, pētniecības centru un augstskolu dalību Eiropas Atomenerģijas kopienas pamatprogrammas netiešajās darbībās un par pētījumu rezultātu izplatīšanu (2012.–2013. gads) ⁽³⁾, izvirza uzņēmumu, zinātniskās pētniecības centru un universitāšu dalībai, kā arī pētniecības rezultātu izplatīšanai.

6. pants

1. Komisija izstrādā gada darba programmu īpašās programmas īstenošanai, sīki izklāstot pielikumā noteiktos mērķus un zinātnes un tehnoloģiju prioritātes, finansēšanas shēmas, kas izmantojamas attiecībā uz tēmām, par kurām aicina iesniegt priekšlikumus, un īstenošanas grafiku.

2. Darba programmā ņem vērā attiecīgos zinātniskās izpētes pasākumus, kurus veic dalībvalstis, asociētās valstis un Eiropas un starptautiskās organizācijas. Vajadzības gadījumā to atjaunina.

3. Darba programmā norāda kritērijus, pēc kuriem izvērtē netiešo darbību priekšlikumus atbilstoši finansēšanas shēmām un atlasīs projektus. Izmantojamie kritēriji ir izcilība, ietekme un īstenošana. Darba programmu var precizēt vai papildināt ar citām prasībām, svarīguma kritērijiem un robežvērtībām.

4. Tāpat darba programmā var norādīt:

a) organizācijas, kas saņem dalības maksas biedru naudas veidā;

b) atbalsta darbības īpašu juridisko personu darbībām.

7. pants

1. Par īpašās programmas īstenošanu atbild Komisija.

2. Īpašās programmas īstenošanā Komisijai palīdz padomdevēja komiteja. Šīs komitejas locekļi var mainīties atbilstīgi komitejas darba kārtībā izskatāmajiem jautājumiem. Aspektiem, kas saistīti ar kodola skaldīšanu, šīs komitejas struktūra, sīki izstrādāti darbības noteikumi un tai piemērojamās procedūras noteiktas Padomes Lēmumā 84/338/Euratom, EOTK, EEK (1984. gada 29. jūnijs) par struktūrām un kārtību Kopienas pētniecības, tehnoloģijas attīstības un demonstrācijas pasākumu

⁽³⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 1 lpp.

vadībai un koordinēšanai ⁽¹⁾. Aspektiem, kuri saistīti ar kodol-sintēzi, tie ir noteikti Padomes Lēmumā (1980. gada 16. decembris), ar ko izveido Padomdevēju komiteju kodolsintēzes programmai ⁽²⁾.

3. Komisija regulāri informē komiteju par īpašās programmas īstenošanas gaitu un laikus sniedz informāciju par visām darbībām, kas ir ierosinātas vai tiek finansētas saskaņā ar īpašo programmu.

8. pants

Komisija organizē Lēmuma 2012/93/Euratom 6. pantā paredzēto neatkarīgo uzraudzību, izvērtēšanu un pārskatīšanu attiecībā uz pasākumiem, kuri veikti jomās, uz ko attiecas īpašā programma.

9. pants

Šis lēmums stājas spēkā trešajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2011. gada 19. decembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
M. KOROLEC

⁽¹⁾ OV L 177, 4.7.1984., 25. lpp.

⁽²⁾ Nav publicēts.

PIELIKUMS

ZINĀTNISKIE UN TEHNOLOĢISKIE MĒRĶI, TĒMU UN PASĀKUMU VISPĀRĪGAS NOSTĀDNES

I. PĒTNIECĪBAS TEMATISKĀS JOMAS

I.A Kodolsintēzes enerģijas pētniecība

Vispārējais mērķis

Izstrādāt zināšanu bāzi un īstenot *ITER* kā būtisku soli virzībā uz to, lai izveidotu drošu, ilgtspējīgu, videi nekaitīgu un ekonomiski stabilu spēkstaciju reaktoru prototipus.

Pasākumi1. *ITER* īstenošana

Kopienai kā projekta uzņēmējai ir īpašs pienākums *ITER* organizācijā, un tai ir vadošā loma, jo īpaši attiecībā uz *ITER* Starptautiskās organizācijas pārvaldību, vadību un personāla komplektēšanu, kā arī vispārējo tehnisko un administratīvo atbalstu.

Kopienas kā Puses dalība *ITER* ietvers turpmākas iemaksas to ierīču un iekārtu celtniecībai, kas nepieciešamas *ITER* objektā, un projekta atbalstam celtniecības laikā.

Pētniecības un izstrādes pasākumi *ITER* celtniecības atbalstam tiks veikti kodolsintēzes asociācijās un Eiropas rūpniecības uzņēmumos. Tie ietvers arī komponentu un sistēmu izstrādi un testēšanu.

2. Pētniecība un izstrāde *ITER* ekspluatācijas sagatavošanai

Specializētas fizikas un tehnoloģiju programmas mērķis būs konsolidēt *ITER* projekta izvēles un sagatavoties *ITER* ekspluatācijas ātrai uzsākšanai. Tā tiks veikta ar saskaņotiem eksperimentu, teorijas un modelēšanas pasākumiem, izmantojot *JET* iekārtas un citas attiecīgas eksperimentu un skaitļošanas iekārtas. Tā nodrošinās Eiropai vajadzīgo ietekmi *ITER* projektā un sagatavos tai stipras pozīcijas *ITER* ekspluatācijā. Tā ietvers:

- specifisku *ITER* darbības pamattehnoloģiju novērtējumu, izmantojot *JET* uzlabojumus (*ITER* līdzīga pirmā siena, siltumenerģijas sistēmas, diagnostika),
- *ITER* darbības scenāriju izpēti, veicot mērķtiecīgus eksperimentus ar *JET* un citām iekārtām, kā arī veicot koordinētus modelēšanas pasākumus.

3. Ierobežoti tehnoloģiskie pasākumi *DEMO* sagatavošanai

Pamatehnoloģijas un materiālus, kas nepieciešami *DEMO* spēkstacijas licencēšanai, celtniecībai un ekspluatācijai, kodolsintēzes asociācijas un ražotāji pilnveidos, lai tos pārbaudītu *ITER* un lai Eiropas rūpniecības uzņēmumi varētu uzcelt *DEMO* un izstrādāt nākamo kodolspēkstaciju projektus. Īstēnos šādus pasākumus:

- turpināsies īpašas projekta grupas darbs saistībā ar inženiertehniskās izvērtēšanas un projektēšanas īstenošanu ar mērķi sagatavot celtniecībai Starptautisko kodolsintēzes materiālu apstarošanas iekārtu (*IFMIF*), kuru izmantos kodolspēkstacijas materiālu pārbaudei,
- grūti aktivējamu un pret radiāciju noturīgu materiālu izstrāde, pārbaude ar apstarošanu un modelēšana; tādu pamattehnoloģiju izstrāde, kas nepieciešamas kodolsintēzes spēkstacijas ekspluatācijas nodrošināšanai, tostarp pārsegu izstrāde; *DEMO* projekta koncepcijas izstrādes pasākumi, ietverot drošuma un vides aspektus.

4. Pētniecības un izstrādes ilgtermiņa pasākumi

Pilnveidojot pasākumus, kas īpaši skar *ITER* un *DEMO*, ar īpašo programmu varēs gūt lielāku pieredzi un paplašināt zināšanu bāzi jomās, kas ir stratēģiski svarīgas attiecībā uz nākamajām kodolspēkstacijām. Šie pētniecības pasākumi vairo kodolsintēzes enerģijas tehniskās īstenošanas iespējas un ekonomisko dzīvotspēju. Īpašs darbs saskaņā ar Pamatprogrammu iekļaus šādus ierobežotus pasākumus:

- uzlaboto koncepciju tālāku pilnveidi magnētiskās hermetizācijas shēmām, tostarp stellaratoriem. Darbs būs vērsts uz W7-X stellaratora iekārtas sagatavošanu darbībai, esošo iekārtu izmantošanu eksperimentālo datubāzu paplašināšanai un šo konfigurāciju nākotnes perspektīvu novērtēšanu,
- eksperimentus, teoriju un turpmāku modelēšanu, kuru galīgais mērķis ir visaptveroša izpratne par reaktora klases kodolsintēzes plazmām,

- pētījumus par kodolsintēzes enerģijas ražošanas sociālajiem un zinātniskajiem aspektiem un ekonomiskumu, kā arī darbības, lai sekmētu sabiedrības informētību un izpratni par kodolsintēzi.

5. Cilvēkresursi, izglītība un mācības – “ITER paaudzes” izveide

Lai nodrošinātu pietiekamus cilvēkresursus un augstu sadarbības līmeni saistībā ar kodolsintēzes tematisko jomu, apmierinot ITER tūlītējas un vidēja termiņa vajadzības, un lai veicinātu turpmāku kodolsintēzes jomas attīstību, tiks veikti šādi pasākumi:

- atbalsts pētnieku mobilitātei starp tām organizācijām, kas piedalās īpašajā programmā, lai sekmētu ciešāku sadarbību un pētniecības darbību integrāciju, kā arī lai veicinātu starptautisko sadarbību,
- inženieriem un pētniekiem paredzēta augsta līmeņa pēcdiploma un pēcdoktorantūras apmācība, kas ietver iekārtu izmantošanu kā mācību bāzi un specializētu semināru un darbsemināru rīkošanu, un sadarbības veicināšana starp augstākās izglītības iestādēm.

6. Infrastruktūra

ITER realizācija Eiropā, darot to ITER organizācijas nodrošinātajā starptautiskajā sistēmā, papildinās jauno pētniecības infrastruktūru, kurai būs spēcīga Eiropas dimensija.

7. Tehnoloģiju nodošana, rūpniecības uzņēmumu iesaistīšanās un inovācijas

ITER būs nepieciešama jauna un elastīgāka organizatoriskā struktūra, lai inovācijas un tehnoloģiskā progresa sasniegumus ļautu nekavējoties izmantot rūpniecībā, tādējādi padarot Eiropas rūpniecību konkurētspējīgāku. To veiks šādi:

- sekmējot inovāciju un zinātnības apmaiņu ar saistītām universitātēm, pētniecības institūtiem un ražotājiem, tostarp piemērotu sadarbību ar ITER organizāciju un Eiropas kopuzņēmumu “Kodolsintēze enerģētikas vajadzībām” (F4E) (saskaņā ar attiecīgajiem Savienības iepirkuma noteikumiem nozares partneriem dodot vienlīdzīgas iespējas piedalīties),
- veicinot patentu reģistrāciju,
- veicinot Kodolsintēzes rūpniecības inovācijas foruma darbību, kurš izstrādās kodolsintēzes tehnoloģiju plānu un cilvēkresursu pilnveides iniciatīvas, vēršot uzmanību uz inovācijām un potenciālu sniegt jaunus produktus un pakalpojumus.

I.B Kodola skaldīšana, kodoldrošība un aizsardzība pret jonizējošo starojumu

Vispārējais mērķis

Izveidot stabilu zinātnisko un tehnisko bāzi, lai paātrinātu praktisko risinājumu attīstību radioaktīvo atkritumu ar ilgu pussabrukšanas periodu drošākai apsaimniekošanai, īpaši paaugstinot drošību, un vienlaikus veicināt resursu izmantošanas ziņā efektīvāku un rentablāku kodolenerģijas izmantošanu, kā arī nodrošināt spēcīgu un sociāli pieņemamu sistēmu cilvēka un vides aizsardzībai pret jonizējošā starojuma ietekmi.

Pasākumi

Netiešās darbības, kas saistītas ar kodola skaldīšanu, kodoldrošību un aizsardzību pret jonizējošo starojumu, veiks piecās galvenajās darbības jomās, kas sīki raksturotas turpmāk. Ņemot vērā kodoldrošībai pastiprināti pievērsto uzmanību, kas virza izmaiņas kodolpētniecībā, vislielāko iespējamo uzmanību saņems tādas jomas kā iekārtu drošība, aizsardzība pret jonizējošo starojumu (tostarp medicīnā) un risku novērtējums. Pastāv nozīmīgas saiknes ar pētniecību Savienības Septītajā pamatprogrammā, kas pieņemta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (2006. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrējumu pasākumiem (2007. līdz 2013. gads) ⁽¹⁾, jo īpaši enerģētikas, Eiropas standartu, izglītības un mācību, vides aizsardzības, veselības, materiālzinātnes, pārvaldības, kopējās infrastruktūras, drošības un drošuma kultūras jomā. Starptautisko sadarbību veicinās daudzās pētniecības darbībās, īpašu uzmanību pievēršot kodoliekārtu drošībai, un tā notiks sadarbībā ar attiecīgiem tehniskiem un ieinteresēto personu forumiem, kas minēti kodola skaldīšanas, kodoldrošības un aizsardzības pret jonizējošo starojumu pasākumu pamatojumā Lēmuma 2012/93/Euratom I pielikuma I.B punktā.

1. Galīgo radioaktīvo atkritumu apsaimniekošana

Jāveic ģeoloģisko glabātavu projektu inženiertehniskie pētījumi un demonstrējumi, lai sagatavotos īstenošanai, vienlaikus nodrošinot darbības drošību. Jāveic pētījumi, kas uzlabotu zināšanas par atkritumiem un to īpašību izmaiņām laika gaitā, jāizstrādā noturīga metodika darbības un drošuma novērtēšanai, jāveic tādu pārvaldības un sabiedriski aktuālu jautājumu pētniecība, kas saistīti ar pieņemamību sabiedrībai, un citas darbības, lai liktu pamatus vienotam Eiropas uzskatam galvenajos jautājumos saistībā ar atkritumu apsaimniekošanu – no atkritumu nodošanas līdz apglabāšanai.

⁽¹⁾ OV L 412, 30.12.2006., 1. lpp.

2. Reaktoru sistēmas

Nenovirzoties no vispārējā mērķa, veikt pētniecību ar mērķi nodrošināt drošu darbību visās reaktoru sistēmās (tostarp degvielas cikla iekārtās), kuras tiek izmantotas Eiropā, vai, ciktāl tas nepieciešams, lai Eiropā uzturētu plašas speciālās zināšanas kodoldrošības jautājumos – arī tajos reaktoros, kurus Eiropā varētu izmantot nākotnē, īpaši pievēršoties drošības jautājumiem. Tie ir šādi: kodolspēkstaciju darbību un vadības novērtējums, drošuma kultūra (samazinot cilvēka un organizatorisko kļūdu risku), progresīvas drošības novērtēšanas metodes, skaitliskās simulācijas rīki, aprīkojums un kontrole, smagu negadījumu novēršana un mazināšana, kā arī saistīti pasākumi zināšanu vadības optimizācijai un pieredzes saglabāšanai.

Ir paredzētas pamata un transversālas izpētes darbības (piemēram, materiālzinātnes) ⁽¹⁾ un, vienlaikus pievēršoties tieši drošības jautājumiem, pētījums par nākotnes reaktoriem un visiem degvielas cikla aspektiem, piemēram, par skal-dmateriāla atdalīšanu un transmutāciju.

3. Aizsardzība pret jonizējošo starojumu

Pasākumi šajā jomā būs vērsti uz šādiem jautājumiem:

- labāka to risku veselībai noteikšana, kuri saistīti ar apstarošanu nelielās devās un ilgstošu apstarošanu, pievēršoties arī individuālām atšķirībām, veicot epidemioloģiskus pētījumus un ar šūnu un molekulārās bioloģijas pētījumu palīdzību labāk izprotot iedarbības mehānismus,
- starojuma medicīniskā lietojuma drošuma un efektivitātes uzlabošana, izmantojot tehnoloģiskos jauninājumus un panākot atbilstīgu līdzsvaru starp šādu izmantojumu sniegto ieguvumu un riskiem,
- ārkārtas situāciju un situāciju pēc avārijas vadības saskaņotības un integrācijas uzlabošana Eiropā, izstrādājot kopīgus instrumentus un stratēģijas, un to efektivitātes pierādīšana darba vidē,
- citās jomās tiks veikta labāka valstu veiktu pētniecības pasākumu integrācija, ciktāl tas tiks uzskatīts par nepieciešamu.

4. Infrastruktūra

Ja ir redzama skaidra Eiropas pievienotā vērtība, it īpaši, lai sasniegtu kritisko masu, – sniegt atbalstu tādas galvenās pētniecības infrastruktūras projektēšanai, atjaunošanai, celtniecībai un/vai darbībai, kas vajadzīga jebkurā no minētajām tematiskajām jomām, tostarp atvieglot pētniekiem un pētnieku vienībām pienācīgu piekļuvi esošai un turpmākai infrastruktūrai.

5. Cilvēkresursi un mācības ⁽²⁾

Valstu programmu koordinēšana un vispārējo mācību vajadzību apmierināšana kodolzinātnē un kodoltehnoloģijā, izmantojot dažādus instrumentus, tostarp tādus, kuri sniedz rezultātus īstermiņā un kuri ir konkurētspējīgi, – kā daļa no vispārējā atbalsta cilvēkresursiem visās tematiskajās jomās. Atbalsts mācību kursiem un mācību tīkliem, kā arī pasākumi ar mērķi uzlabot nozares pievilcīgumu jauniem zinātniekiem un inženieriem un uzlabot koordināciju starp Savienības izglītības iestādēm, lai nodrošinātu kvalifikāciju atbilstību visās dalībvalstīs.

II. ĒTIKAS ASPEKTI

Īstenojot šo īpašo programmu un veicot ar to saistītos pētniecības pasākumus, jāievēro ētikas pamatprincipi. Cita starpā tie ietver principus, kas paredzēti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, tostarp cilvēka cieņas un cilvēka dzīvības aizsardzību, personas datu un privātās dzīves aizsardzību, kā arī dzīvnieku un vides aizsardzību saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem un attiecīgajām starptautiskajām konvencijām, pamatnostādnēm un rīcības kodeksiem to jaunākajās redakcijās, piemēram, Helsinku deklarāciju, Eiropas Padomes Konvenciju par cilvēktiesībām un biomedicīnu, kas parakstīta 1997. gada 4. aprīlī Ovjedā, un tās papildu protokoliem, ANO Konvenciju par bērnu tiesībām, UNESCO pieņemto Vispārējo deklarāciju par cilvēka genomu un cilvēktiesībām, ANO Bioloģisko un toksisko ieroču konvenciju (BTWC), Starptautisko līgumu par pārtikas un lauksaimniecības augu ģenētiskajiem resursiem un attiecīgajām Pasaules Veselības organizācijas rezolūcijām.

Ņems vērā arī atzinumus, ko izteikusi Eiropas Padomdevēju grupa biotehnoloģijas ētikas jautājumos (no 1991. gada līdz 1997. gadam) un Eiropas Dabaszinātņu un jauno tehnoloģiju ētikas grupa (no 1998. gada).

Saskaņā ar subsidiaritātes principu un Eiropā pastāvošo pieeju dažādību pētniecības projektu dalībniekiem jāievēro tiesību akti, noteikumi un ētikas kodeksi, kas ir spēkā valstīs, kurās veic pētījumus. Katrā ziņā ir piemērojami valstu noteikumi, un ar Kopienas finansējumu neatbalsta tādu pētījumu veikšanu kādā dalībvalstī vai trešā valstī, kas attiecīgajā dalībvalstī vai trešā valstī ir aizliegti.

⁽¹⁾ Par "progresīvo pētniecību" visās zinātnes un tehnoloģijas jomās ir atbildīga Eiropas Pētniecības padome (ERC).

⁽²⁾ Par pētnieku mobilitāti visās zinātnes un tehnoloģijas jomās tiek gādāts ES Pamatprogrammas īpašajā programmā "Cilvēki".

Vajadzības gadījumā personām, kas piedalās pētniecības projektos, no attiecīgās valsts vai vietējās ētikas komitejas pirms pētniecības un tehnoloģiju izstrādes darbību uzsākšanas jāsaņem apstiprinājums. Komisija no ētikas viedokļa sistemātiski pārbaudīs priekšlikumus, kuri saistīti ar ētiski delikātiem jautājumiem vai kuros ētikas aspektiem nav pievērsta pienācīga uzmanība. Īpašos gadījumos ētikas pārbaudi var veikt projekta īstenošanas laikā.

Līguma par Eiropas Savienības darbību 13. pantā noteikts, ka Savienība un dalībvalstis, formulējot un īstenojot Savienības politiku, arī izpētes jomā, pilnā mērā ņem vērā dzīvnieku labturības prasības. Padomes Direktīvā 86/609/EEK (1986. gada 24. novembris) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz to dzīvnieku aizsardzību, kurus izmanto izmēģinājumos un citiem zinātniskiem mērķiem ⁽¹⁾, noteikts, ka visiem eksperimentiem jānotiek tā, lai eksperimentos izmantotajiem dzīvniekiem neradītu mokas un nevajadzīgas sāpes un ciešanas; tiktu izmantots pēc iespējas mazāks dzīvnieku skaits; izmantotu dzīvniekus ar zemāko neiropsiholoģisko jutīgumu; radītu vismazāk sāpju, ciešanu, moku vai ilgstoša kaitējuma. Dzīvnieku ģenētiskā mantojuma mainīšanu un dzīvnieku klonēšanu var apsvērt vienīgi tad, ja šādu pasākumu mērķi ir ētiski attaisnojami un apstākļi ir tādi, ka ir nodrošināta dzīvnieku labturība un ievēroti bioloģiskās daudzveidības principi. Šīs īpašās programmas īstenošanas laikā Komisija regulāri pārbaudīs zinātnes sasniegumus, kā arī valstu un starptautiskos noteikumus, lai ņemtu vērā visas situācijas pārmaiņas.

⁽¹⁾ OV L 358, 18.12.1986., 1. lpp.